

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

Международен МСС® 7 СТАНДАРТЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

МСС 7 СТАНДАРТЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

ОБХВАТ И КЛЮЧОВИ ДЕФИНИЦИИ

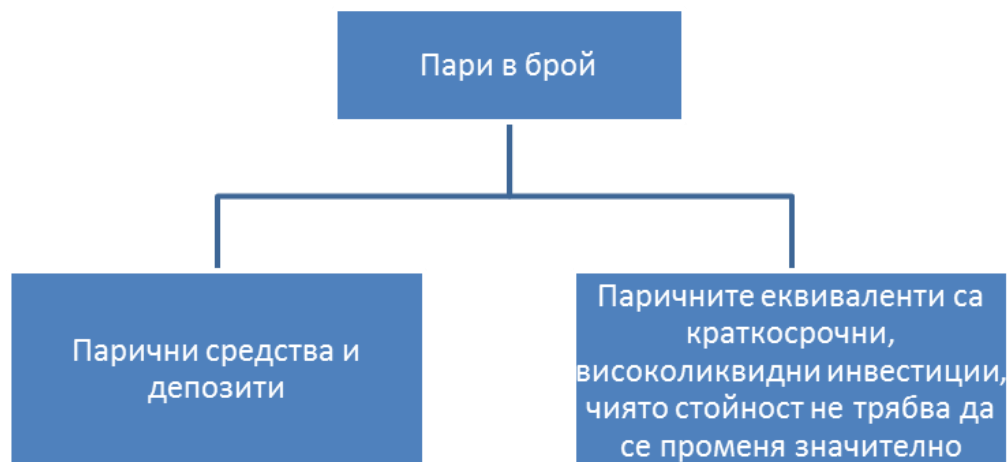
МСС 7 Отчет за паричните потоци представя изискванията, които предприятието трябва да спазва, за да изготви и представи Отчета за паричните потоци, като част от своя пълен комплект от финансови отчети, изготвени за всеки период, заедно с Отчет за финансовото състояние, Отчет за печалбата или загуба и друг всеобхватен доход, Отчет за промените в собствения капитал за периода и бележките към финансовите отчети.

Информацията за паричните потоци на предприятието е от основно значение за външните потребители при оценката на развитието на предприятието и неговите перспективи. Като основен принцип, който е в основата на счетоводното начисляване, паричните средства са различни от печалбата. Следователно потребителите ще намерят за полезно и подходящо да им бъде предоставена информация за финансовото състояние, печалбата и паричните средства на предприятието като различни страни на една и съща бизнес история. Информацията за паричните средства позволява на потребителите да оценят финансовата структура на предприятието (по-специално неговата ликвидност и платежоспособност) и способността му да се адаптира към бъдещето и да се възползва от него. Представена последователно във времето, такава информация също подобрява сравнимостта на информацията във времето и пространството, тъй като трябва да елиминира ефекта от използването на различни методи за подобни събития, който е характерен за другите два важни финансови отчета (отчета за финансовото състояние и отчета печалба или загуба и друг всеобхватен доход).

Парични средства ≠ Печалба

Паричните потоци се отнасят до входящите и изходящите потоци на пари и парични еквиваленти (IAS7.6) (Фигура 1).

Фигура 1. Пари и парични еквиваленти

Отчетът за паричните потоци представя промените в паричните средства и паричните еквиваленти през отчетния период. Сумата на паричните средства, отчетена в отчета за финансовото състояние, не е достатъчна за външни потребители, тъй като може да е резултат от дейности по продажба или неустойчиви заеми или погасяване на предоставени заеми. И във всеки случай една цифра не е в състояние да обясни основните причини и да помогне при прогнозирането на развитието на даден елемент. Освен това печалбата или загубата за периода се влияе от многобройните избори, които ръководството може да предприеме, за да представи събития и трансакции, както и от ефекта на счетоводното отчитане на текущо начисляване (като признаване на приходи, амортизация или обезценка на активи, провизии и т.н.). Следователно отчетът за паричните потоци е полезен, за да даде пълна картина на позицията на предприятието. Таблица 1 предоставя общия формат на отчета за паричните потоци.

Таблица 1. Формат на отчета за паричните потоци

Отчет за паричните потоци за година N

Парични потоци от оперативна дейност	X(X)
Парични потоци от инвестиционни дейности	X(X)
<u>Паричен поток от финансови дейности</u>	<u>X(X)</u>
Нетно увеличение/(намаление) на паричните средства и паричните еквиваленти през периода	X(X)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на периода	X(X)
Парични средства и парични еквиваленти в края на периода	X(X)

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ОТЧЕТА ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

Паричните потоци трябва да бъдат представени или като произтичащи от оперативни, инвестиционни или финансови дейности. Тези дейности са определени, както следва (IAS7.6) (вижте Фигура 2):

- Оперативните дейности са основните генериращи приходи дейности на предприятието и други дейности, които не са инвестиционни или финансови дейности.
- Инвестиционни дейности са придобиване и освобождаване от дълготрайни активи и други инвестиции, които не са включени в паричните еквиваленти.
- Финансовите дейности са дейности, които водят до промени в размера и състава на внесен собствения капитал и заеми на предприятието. Таблица 2 предоставя примери за парични потоци, включени във всяка дейност.

Фигура 2. Класификация на паричните потоци

Таблица 2. Класификация на паричните потоци

Дейност/вид на паричния поток	Входящи парични потоци, произтичащи от	Изходящи парични потоци
Оперативни дейности	<ul style="list-style-type: none"> • продажба на стоки или предоставяне на услуги • хонорари, такси, комисионни и други приходи • получени дивиденди и лихви, освен ако не са представени в инвестиционни дейности 	<ul style="list-style-type: none"> • на доставчици за закупени стоки и услуги • на служителите • на данъци върху доходите, освен ако не са идентифицирани с финансови и инвестиционни дейности • на изплатени дивиденди и лихви, освен ако не са представени във финансови дейности
Инвестиционна дейност	<ul style="list-style-type: none"> • продажба на дълготрайни активи (като имоти, машини и съоръжения или нематериални активи) • продажба на капиталови или дългови инструменти на други предприятия (т.е. акции или облигации) • изплащане на заеми, предоставени на други лица • получени дивиденди и лихви, освен ако не са представени в оперативната дейност 	<ul style="list-style-type: none"> • на доставчици на дълготрайни активи (като имоти, машини и оборудване или нематериални активи) • за придобиване на капиталови или дългови инструменти • от заеми, предоставени на други лица
Финансиране на дейности	<ul style="list-style-type: none"> • издаване на акции или други капиталови инструменти • от заеми 	<ul style="list-style-type: none"> • на собствениците за придобиване или обратно изкупуване на акциите на предприятието • за погасяване на главници по взети заеми • към изплатени дивиденди и лихви, освен ако не са представени в оперативната дейност.

Основно „практическо“ правило е, че паричните потоци, произтичащи от трансакции, които имат ефект върху отчета за печалбата или загубата, се представят като произтичащи от оперативни дейности (така че всички онези, за които IAS 7 предлага опция за представяне, с изключение на паричните плащания на дивиденди, които са представени като паричен поток от финансиране). Докато операциите на субектите в различните области се различават, техните инвестиционни и финансови дейности са сходни; следователно, остатъчната дефиниция на оперативните дейности като такива, които не са инвестиране или финансиране, може да помогне за разграничаването на тези потоци. Това основно правило обаче не е изискване от МСС 7, като на предприятията е разрешено да представят тези потоци, както сметнат за по-подходящо за своя случай. Тази опция може да намали сравнимостта на финансовите отчети между предприятията и потребителите трябва да упражняват внимателна преценка, за да направят смислени сравнения.

Финансовите институции са отделна индустрия, тъй като техните операции са различни от тези на нефинансовите субекти. Следователно входящите и изходящите парични потоци, свързани с или произтичащи от заеми, отпуснати от такива финансови институции, се отчитат като произтичащи от техните оперативни дейности (за разлика от техните нефинансови партньори). Паричните плащания за лихви и паричните постъпления от лихви и дивиденди също обикновено се класифицират като произтичащи от оперативни дейности на финансовите институции.

Информацията за паричните потоци от оперативни дейности е ключов индикатор при оценката на способността на предприятието да генерира достатъчно пари за извършване на обща дейност, но също така и за възстановяване на заеми, поддържане на производствения си капацитет, изплащане на дивиденди и извършване на инвестиции, без да разчита на външни източници на финансиране. Нетният изходящ поток (или отрицателен паричен поток) от оперативни дейности показва трудна позиция за управление на паричните средства, тъй като паричните постъпления от продажби може да са недостатъчни за извършване на редовни бъдещи плащания. В такива случаи предприятието трябва да разчита на външни източници на парични средства (което предполага допълнителни разходи) или да се освободи (напр. продажба на нетекущи активи), което намалява неговия производствен капацитет. Следователно обикновено се очаква положителен паричен поток от оперативни дейности.

Нетният приток от инвестиционни дейности може да означава някои операции по реструктуриране/деинвестиране. Отрицателният инвестиционен паричен поток е знак за инвестиции в бъдещето на предприятието, което трябва да осигури доброто функциониране на неговите дейности. Въпреки че отрицателният паричен поток от инвестиционни дейности не е тревожен знак, голяма сума може да изисква привличане на допълнителни средства, ако операциите на предприятието не са достатъчни за финансиране на тези инвестиции.

Нетният входящ поток, генериран от финансови дейности, може да означава, че предприятието е използвало или вътрешни (собствен капитал), или външни (дълг) източници на парични средства, за да подпомогне нетния изходящ поток от операции или да поддържа инвестиционни дейности. Положителният финансов поток може да доведе до бъдещи големи

плащания за възстановяване на банкови заеми, лихви или дивиденди и следователно трябва да се приема с резерви.

Пример 1 Изготвяне на ОПП

Предприятието SCF съгласно информация от ОПП започва 2022 г. с парични средства в размер на 30 000 BE. През 2022 г. са налице следните операции:

- продадени готови стоки в брой за 10 000 CU и на кредит за 50 000 CU
- закупени суровини за CU40 000, докато плащат само CU20 000 на своите доставчици
- договори банков заем за 35 000 BE
- придоби машина за 40 000 BE и я плати изцяло в брой, и
- продадени за пари 100 акции, емитирани от друго предприятие за 10 000 BE.

Решение: Отчетът за паричните потоци на предприятието, изготвен в края на 2022 г., е представен в таблица 3 по-долу (всички суми във BE):

Таблица 3. Отчет на SCF за паричните потоци

Парични потоци от оперативна дейност	
Касови бележки от клиенти	10,000
- Плащания в брой към доставчици	(20,000)
= Нетни парични потоци от оперативни дейности (I)	=(10,000)
Парични потоци от инвестиционни дейности	
Парични постъпления от продажба на акции	10,000
- Плащания в брой към доставчици на нетекущи активи	(40,000)
= Нетни парични потоци от инвестиционни дейности (II)	=(30,000)
Парични потоци от финансови дейности	
Парични средства, получени от банкови заеми	35,000
= Нетни парични потоци от финансови дейности (III)	=35,000
Общ нетен паричен поток (IV) = (I) + (II) + (III)	(5000)
Пари и парични еквиваленти към 01.01.2022 г. (V)	30,000
Пари и парични еквиваленти към 31.12.2022 г. (VI) = (IV) + (V)	25,000

ОТЧИТАНЕ НА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ОТ ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ

Паричните потоци от оперативни дейности могат да бъдат представени, като се използва или прекият, или непрекият метод. Двата метода са само опции за представяне на паричния поток от оперативни дейности, който е един и същ като цяло, независимо от това как е представен. Паричните потоци от инвестиционни и финансови дейности винаги се представят чрез посочване на брутни парични постъпления и плащания.

Предприятията се насърчават да представят своите оперативни парични потоци, като използват директния метод. По този метод се представят брутните парични постъпления и паричните плащания. Този метод е използван в пример 1 по-горе.

При непрекия метод нетният паричен поток от оперативни дейности се определя чрез коригиране на печалбата или загубата за периода за ефектите от (IAS7.20)

- 1) всякакви непарични приходни или разходни елементи (напр. амортизация, обезценка)
- 2) приходни или разходни елементи, водещи до инвестиране или финансиране на парични потоци
- 3) промени в материалните запаси, вземанията, задълженията и други оперативни позиции.

Разходните позиции, които се нуждаят от корекция, ще бъдат добавени към цифрата на печалбата, докато приходните позиции, които се нуждаят от корекция, ще бъдат извадени, за да се елиминира техният ефект. Например повторното третиране на разходите за амортизация (като непарична позиция) ще се извърши чрез добавянето им обратно към сумата на печалбата, получена за годината. Възстановените обезценки, признати в отчета за печалбата или загубата, ще бъдат приспаднати от печалбата или загубата, за да бъдат оттеглени. Всички елементи на печалбата или загубата, които оказват влияние върху паричния поток от оперативни дейности, ще бъдат третирани по подобен начин.

Приходни или разходни позиции, водещи до инвестиране или финансиране на парични потоци, се отнасят до позиции, които имат ефект върху паричния поток, но не са представени като произтичащи от оперативни дейности. Например събираемост, произтичаща от дейности по продажба, или разходи за лихви, когато лихвените плащания са представени като произтичащи от финансови операции.

И накрая, третото повторно третиране се отнася до това, което се нарича оперативен оборотен капитал. Тоест позиции от активи и пасиви, които имат ефект върху паричния поток, представен като оперативен. Да кажем, че например предприятие продава стоки на кредит през определена година за 2 000 BE. От тази сума предприятието събира само 1500 BE през годината. С други думи, вземанията на предприятието са се увеличили с 500 BE през годината само в резултат на тези транзакции. Паричните потоци от оперативни дейности ще бъдат представени както следва според двата метода (виж Таблица 4). Ние приемаме, че тази транзакция за продажба е единствената позиция, водеща до печалба или загуба за периода.

Таблица 4. Пряк и косвен метод на представяне на паричните постъпления от клиенти

Пряк метод	Непряк метод
Парични постъпления от клиенти 1500 BE = Паричен поток от оперативни дейности 1,500	Печалба или загуба 2 000 BE - увеличение на вземанията (500) = Паричен поток от оперативни дейности 1,500

Както е посочено в таблица 4, 500 BE, които не са събрани през текущия период, са повлияли отрицателно на събиранията от клиенти за периода. Това разсъждение може да се разшири до всички активи; като такова, всяко увеличение на оперативен актив ще се отрази отрицателно върху паричния поток от оперативни дейности, представен чрез косвения метод. Трябва да се отбележи, че това не означава, че тази сума няма да бъде събрана, тъй като ние не

правим заключение за събираемостта на този актив. Това просто отразява различното време на признаване на приходи и парични средства във времето. Обратно, намалението на елемент от оперативен актив ще повлияе положително на паричния поток от оперативни дейности.

Противоположните очаквания се отнасят до задълженията. Да приемем, че едно предприятие получава 3 000 BE като заплати на служителите през определена година. Предприятието изплаща само част от тези заплати през годината в размер на 2700 BE, като балансиращата сума остава за плащане през следващата година. Според директния метод, паричните потоци от оперативни дейности ще бъдат повлияни от парично плащане от 2700 BE през текущата година. Съгласно косвения метод, паричните потоци от оперативни дейности ще бъдат представени чрез отстъпление на разходите за заплати от 3000 BE към ефекта от увеличението с 300 BE на дължимите заплати $((2700)=(3000)+300)$. Таблица 5 обобщава всички тези правила.

Таблица 5. Третиране на оперативния оборотен капитал при представяне на паричните потоци от оперативни дейности (CFO) по косвения метод

	Оперативни активи	Оперативни задължения
Увеличение	Отрицателно въздействие върху паричните потоци от оперативни дейности	Положително въздействие върху паричните потоци от оперативни дейности
Намаление	Положително въздействие върху паричните потоци от оперативни дейности	Отрицателно въздействие върху паричните потоци от оперативни дейности

Пример 2 Изготвяне на ОПП - Непряк метод за парични потоци от оперативни дейности

Следните позиции са извлечени от финансовите отчети на SCF Co. за 2022 г. (всички суми са във BE):

Позиция	Amount
Продажби	5,000
Стойността на продадените стоки	(2,000)
Разходи за заплати	(1,000)
Разходи за амортизация	(500)
Печалба	1,500

Позиции	Начално салдо	Крайно салдо
Вземания	600	100
Материални запаси	200	1,200
Задължения	300	700
Дължими заплати	600	0

Изискване: Представете отчета за паричните потоци на предприятието за 2022 г.

Решение:

Паричният поток от оперативни дейности ще бъде показан, както следва, като се използват двата метода:

1) според директния метод

Позиции	Сума (във ВЕ)
Събиране на пари от клиенти*	5,500
-Плащания в брой към доставчици**	(2,600)
-Плащания в брой на служители***	(1,600)
=Паричен поток от оперативни дейности	1,300

* 5,500	= Продажби + Начално салдо Вземания – Крайно салдо Вземания	$5,500 = 5,000 + 600 - 100$
** (2,600)	Покупки = себестойност на продадените стоки + запаси в крайния баланс - запаси в началния баланс След това, плащания към доставчици = начални сметки за плащане + покупки – крайни сметки за плащане	$3,000 = 2,000 + 1,200 - 200$ $(2,600) = 300 + 3,000 - 700$
*** (1,600)	= (разходи за заплати + начално салдо дължими заплати – крайно салдо дължими заплати)	$(1,600) = (1,000 + 600 - 0)$

2) според косвения метод

Позиция	Сума (във ВЕ)
Печалба	1,500
Корекция на безкасови артикули Разходи за амортизация	500
Промени в позициите на оперативния оборотен капитал	500
Намаляване на вземанията	(1,000)
-Увеличаване на материалните запаси	400
Увеличение на дължимите сметки	(600)
-Намаляване на дължимите заплати	
Паричен поток от оперативна дейност	1,300

БЕЗКАСОВИ ОПЕРАЦИИ

Транзакции, които нямат паричен ефект, не се представят в отчета за паричните потоци (IAS7.43), освен ако не са повторно третиране, представено по косвения метод. Такива транзакции могат да включват капиталови вноски в натура (напр. имоти, машини и оборудване, придобиване на активи чрез лизинг, преобразуване на дълг в собствен капитал).

ОПОВЕСТЯВАНЕ

Предприятията трябва да оповестят равнение на сумите в своя отчет за паричните потоци и еквивалентните позиции, отчетени в отчета за финансовото състояние (МСС 7.45). Предприятията трябва също така да оповестят всяка значителна сума парични средства, държани от предприятието, които не са налични за групата (МСС 7.48). Може също да е полезно за потребителите да намерят оповестяване на сегментни парични потоци, за да разберат по-добре компонентите на паричните средства.

ПРИМЕР Изготвяне на отчет за паричния поток, директен и косвен метод

SCF Co. е учредена на 6 декември 2021 г. чрез вноски в брой от своите акционери, изцяло платена, от BE 3 000.

След това SCF взема заем на 7 декември за BE 2 000. Той изплаща 250 BE от този заем до края на 2021 г. По заема са натрупани лихви за BE 10 до края на годината, но ще бъдат платени по-късно.

На 8 декември SCF купува стоки за BE 700, от които плаща само BE 300 през 2021 г.

След това SCF продава половината от наличната стока за BE 500 по сметка на 10 декември.

SCF най-накрая купува срещу пари компютър за BE 500 на 11 декември. Компютърът се амортизира за BE 50 до края на годината. След това се продава на 31 декември за BE 475 в брой.

Въз основа на тези транзакции отчетът за финансовото състояние и отчетът за печалбата или загубата са:

Отчет за финансовото състояние към 31 декември 2021 г.

Активи	31.12.2121 (в хиляди ВЕ)
Текущи активи	5,275
Материални запаси	350
Вземания	500
Парични средства и парични еквиваленти	4,425
Обща сума на активите	5,275
Собствен капитал и пасиви	
Акционерен капитал	3,000
Печалба	115
Общо собствен капитал	3,115
Нетекучи пасиви	1,750
Банкови заеми	1,750
Текущи пасиви	410
Задължения	400
Платими лихви	10
Общо пасиви	2,160
Общо собствен капитал и пасиви	5,275

Отчет за печалбата или загубата за годината, приключваща на 31 декември 2021 г

Продажби	500
Себестойност на продадената стока/разход за стока	(350)
Разходи за амортизация	(50)
Печалба от продажба на нетекучи активи	25
Разходи за лихви	(10)
Печалба	115

Изискване: изгответе отчета на SCF за паричните потоци, като използвате прекия и косвения метод, като знаете, че платената лихва се класифицира като оперативен паричен поток.

Парични потоци от оперативни дейности (директен метод)	
Плащания в брой към доставчици на стоки = Нетни парични потоци от оперативни дейности (I)	(300) =(300)
Парични потоци от инвестиционни дейности	
Плащания в брой към доставчици на нетекущи активи Парични постъпления от продажба на нетекущи активи = Нетни парични потоци от инвестиционни дейности (II)	(500) 475 =(25)
Парични потоци от финансови дейности	
Парични постъпления от капиталова вноска Парични постъпления от взети заеми Парични връщания на заеми = Нетни парични потоци от финансови дейности (III)	3,000 2,000 (250) =4,750
Общ нетен паричен поток (IV) = (I) + (II) + (III)	4,425
Пари и парични еквиваленти към 01.01.2021 г. (V)	0
Пари и парични еквиваленти към 31.12.2021 г. (VI) = (IV) + (V)	4,425

Според косвения метод паричният поток от оперативна дейност ще бъде представен, както следва:

Парични потоци от оперативни дейности (косвен метод)	
Печалба	115
1) корекция за позиции на непарични приходи или разходи Разходи за амортизация	50
2) корекция за приходи или разходи, водещи до инвестиране или финансиране на парични потоци Печалба от продажба на нетекущи активи	(25)
3) промени в материалните запаси, вземанията, задълженията и други оперативни позиции Увеличение на стоките Увеличаване на вземанията Увеличение на дължимите сметки Увеличение на дължимата лихва = Нетни парични потоци от оперативни дейности (I)	(350) (500) 400 10 =(300)